

Viðmerkingar

Hvør dugir til leiðara?

- Kravið og forðringurinn

Eingin hevur duga at lýst hæddir og dýpið, dygdir og lastir í mannaálíni - eisini í ævinleikans perspektivi - sum Søren Kierkegaard.

Eitt evni hann eisini í serklassa reflekterar um, er forðringurinn - kravið til ein leiðara.

Forðringurinn í stuttum er hetta, tað kravið ein rættur leiðari setir sær fyrri: at á mínum øki, tað veri seg á skipi, stovni ella í heimi, skal eg røkja tað so væl, at tað skal verða ringt hjá øðrum at koma aftur um aftur, og gera tað betri.

Tílik fólk finnst tibatir í flestu londum, stættum og fyrirkomum. Tí mangla tey, verður einki virkið, land og heim standandi, og vit kunnu gloyma øll tey dýru orðini sum mentan, mannavirðing, fullveldi, særstøkt tjóð o.s. fr.

Niðanfyrir nøkur dømi við vit kunnu dvølja við:

1. Pauli Dahl

Hetta kravið hevði Pauli Dahl, vanligja nevndur Dr. Dahl. Sjúklingurinn kom í fremstu roð. Fór Dahl í fjórðin, so var avtalan tann: verður nakað áfætt, so hong eitt lak í ávíst vindeyga, og um so varð, bleiv í skundi hildið til lands.

Heldur ikki fór Dr. Dahl í veitslu, uttan hann greitt visti hvat álitisfólk hevði ábyrgdina, og sum hevði skalpellina innanfyri armalond á siga.

Ofra bað hann um betri tól til sjúkraviðgerð. Ongantið um meiri løn til sín sjálvan, er mær sagt.

Um sami andi ræður á sjúkrahússökunum í dag, tað vita onnur betri um at siga.

2. Forðringurinn var heldur ikki ókendur fyrri eitt nú skiparum okkara so sum Kaj úr Hvannasundi og bróðurin hansara. Aðrir har á leið kundi verið nevndir sum: Jóan Jakku Oman Lið, Magnus og Esmar Fuglø o.fl.

Teir og manningin lögdu lív og sál í at koma heilskapadur og fullfermdir aftur til lands til tíðina, tí annars sveið svongdin og sorgin í mongum heimum.

3. Henda forðringin hævdu okkara móður undir krígunum, sum skuldu halda heimið, uppala børn, vera kona (og maður) í vandatíðum, og vitandi, at hvørja ferð tær søgdu monnum teirra farvæl, kundi líka so væl verða fyrri seinastu ferð. Tað hendi eisini mangan.

Hesar hetjurnar eiga ongantið at verða gloymdar í Foroyum.

4. Hetta kravið hava mangir av okkara virkis- og stovnsleiðarum í dag; men her tykist tíverri vend

verða komin í, teir bestu kunnu í dag ikki kenna seg tryggjar.

Hinir meiri líkasælu gera ongan malor. Eg hoyrði um ein (politiskt settan?) skúlastjóra, hvørs høvuðsuppgáva var at lesa bløðini. Tað var gott, at hann soleiðis viðkaði sín horisont; men betri var, um komandi ættarlið eisini fekk nakað gott í beinini.

5. Eitt dømi afturat. Ein dapran dag druknaði ein maður í Hólmasundi 48 ára gamal. Navn hansara var Einar Kallsberg.

Eingin, eg sigi eingin, hessini starvsfólk um ætlanina at leggja Landsverkfrøðinginstovnin og Strandfaraskip Landsins saman.

Hann hevði breiða útbúgving (cand.polit.) og starvaðist í mong ár í ministerium í Danmark og var eisini eitt skifti í Washington, áðrenn hann í góðum árum kom heim aftur á klettarnar.

Tað var sorg kring landið og í grannalondunum við, táð feigdarboðini spurdu. Eisini hjá LV var stóru sakur.

Tá segði til dómis orindagantan hjá LV hesi orð: »Var hetta skrivstovustjórin?! Táð eg komi út í Tinganes við snarboðum ella brævi, og ikki veit hvar eg skal fara, tí summi vísa ongan áhuga, og onnur bara vímsa forbi við okrum hittini arki í hondini, tá fari eg altíð handa mannin. Hann er hvørjaferð líka fyrirkomandi og fryntligur, og vísur mær júst, hvar eg skal fara, ella tekur hann sær av brævinum sjálvur!«

Her var talan um ein leiðara, sum hevur yvirskot av evnum, kunneleika og fólkaligheit, og sum dugdi fakið fyrst og fremst. Finnast tílik fólk í Tinganesi enn, ella gongur alt bara sum best ber til? Ella druknar alt í makt-kampinun?

Leiðarar eru ymiskir, sum fólkini eru, og tó hava teir nakað felags. Forðringin hava eitt nú fakfelagsleiðarar, sum Óli Jacobsen og Karl Johansen. Tað sama høvdu Johan Djurhuus og Mikkjal Helmsdal, og somu leið hevur Henning Jacobsen hildið til jólaoksin stóð millum herabliðini á honum.

Eftir er bara at spyrja tey heidursfólk, sum enn eru á tingi og í landsstýri: Er hetta hiit tryggja og góða landið til kappbjóðaðu okkum til seinasta val. Ella verður hetta leiðin framyvir, sum Henning fekk? Vit eru mangir veljarar sum spyrja.

Arnstein Niclasen
03.01.99

Samanleggingin verður brúkt sum undanførsla

Á fundi í Verkfrøðingafelagnum tann 3/1 1999 har verkfrøðingarnir á LV-skrivstovu vóru saman við nevndini fyrri felagið, varð henda yvirlysing samtykt:

»Fundurin áttalar harðliga manngongdina, tá landsverkfrøðingurinn Henning Jacobsen varð sagdur úr starvi. Í jólafrítíðini møtti landsstýrismaðurin upp á stovninum, sum lund á jólanátt, og kunnandi nokur hessini starvsfólk um ætlanina at leggja Landsverkfrøðinginstovnin og Strandfaraskip Landsins saman.

Á sama fundi hótti landsstýrismaðurin starvsfólk við at siga: »Um nakar týr, at eg ikki havi politiska uppbakking at gera sum eg geri, so fer hann skeivur!«

Síðani er komið alment fram, at hvørki Tjóðveldisflokkurin ella Sjálfstýrisflokkurin taka undir við ætlanini hjá landsstýrismanninum. Landsstýrismaðurin

brúkar hugtakið samskipan/samanlegging sum best ber til, hóast einasta formella grundgevingin fyrri at siga landsverkfrøðingurinn úr starvi er bygnaðarbroytingar sum fara fram. Hetta er greitt sáttmálabrot, serliga havandi í huga, at landsstýrismaðurin alment hevur sagt, at arbeiðið hevur verið við hesum í 1/2 ár uttan at kunna hvørki leiðara ella starvsfólk.

Umframt hetta segði landsstýrismaðurin, at roknskapirinn hjá stovnunum vóru »ógjøgnumsigitigur«. Hetta seinasta hóast stovnurin nýtir eina roknskaparskipan, sum figgjarmála-stýrið hevur sett í verk, og sum stovnurin hevur fingið álagt at nýta. Annars er tað roknskapurinn hjá strandferðsluni, sum í seinastu frágreiðingini frá ráðgevandi nevndini verður lagdur undir at vera »ógjøgnumsigitigur«.

Tann nú fyrrverandi landsverkfrøðingurinn verður av landsstýrismanninum

alment lagdur undir at afturhalda upplýsingum og at verða leiðari á einum afturlatnum stovni. Hetta eru bert leysir pástandi frá landsstýrismanninum, sum eisini raka øll starvsfólk á stovninum. Annars verður víst á, at fólk frá landsverkfrøðinginum einkoi hava ímóti eini almennari kanning av hesum viðurskiftum.

Tann setti stjórin verður sagdur at hava spart tveysiffradur milliónaupphæddir á strandferðsluni, men einki verður sagt um, at tann nú fyrrverandi landsverkfrøðingurinn hevur saman við sínum fólkum spart tveysiffradur milliónaupphæddir uttan at bróta óneyðugt niður fakliga og menniskjaliga.

Tað sum landsstýrismaðurin hevur sagt alment kann tulkast soleiðis, at samanlegging verður brúkt sum undanførsla til at siga landsverkfrøðingurinn úr starvi, hóast tað eru samstarvsrupulleikar millum vinnumálastýrið go ein stovnsleiðara sum tykjast verða høvuðsorsøkin

Verkfrøðingafelagið áttalar manngongdina hjá Finnboğa Arge

Okkurt bendir enn tá á, at landsverkfrøðingurinn er koyrdur vegna góða leiðslu og ikki óvugt.

Felagið sær hetta málið sum eitt principmál um tryggileika ella ótryggleika á arbeiðsplássinum»

Tórshavn 3/1-99
Føroya
Verkfrøðingafelag

- Fá skil á beinanvegin

Opíð bræv til Anfinn Kallsberg, løgmann

Tann 22. desember kom alment fram í Útvarpinum at Landsverkfrøðingurinn og Strandferðslan skuldu leggjast saman, og at hetta fór at hava við sær umfangandi broytingar.

Tann 23. desember boðar Starvsmannafelagið í skrivi landsstýrismanninum Finnboğa Arge frá, at hesar ætlanir, um tær verða settar í verk, eru greið brot á sáttmálan.

Tann 28. desember varð Landsverkfrøðingurinn uppsagdur við teirri grundgeving, at stovnarir báðir skuldu leggjast saman. Seinni sama dag boðar landsstýrismaðurin starvsfólkunum á Landsverkfrøðinginum frá hesum, og fyrsta stigidi í hesi samanlegging er, at starvið sum Landsverkfrøðingur verður niðurlagt. Somuleiðis boðar hann frá, at hann hevði valt, at ikki hevði valt, ikki at boða starvsfólkunum frá ætlanunum, áðrenn tær vóru settar í verk.

Landsstýrismaðurin hevur váttað, at hann hevði fingið og lisið skrivið frá Starvsmannafelagnum áðrenn hann gav starvsfólkunum hesa fráboðan.

Á fundi tann 29. desember við álitisfólk á Landsverkfrøðinginum, umboð fyrri nevndirnar í Starvsmannafelagnum og Verkfrøðingafelagnum boðaði landsstýrismaðurin óg

orsøkin til alt rumblið var, at Henning Jacobsen ikki hevði fylgt boðunum um, at onki skuldi koma fram um, at stovnarir skuldu leggjast saman.

Í tóðindunum 31. desember á middegi boðar landsstýrismaðurin síðani frá, at einasta sum hent er, er at ein stovnsleiðari er frákoýrdur.

Var talan um uppsøgn, eru heilt greiðar reglar í tænastumannalógini um, hvussu tað skal ganga fyrri seg. Tær reglur eru ikki fylgdar, harafturimóti er grundgevingin, at stovnarir skulu leggjast saman og at stovnarir skulu leggjast saman og at hetta er liður í eini bygnaðarbroyting. Tá talan er um avgerandi broytingar á almennum stovnum sigur sáttmáli greitt í grein 2 stk 1 og 2, at starvsfólk skulu hava boð um hetta í góðari tíð. Tað er tí einki ivamál um, at Vinnumálastýrið enn einaferð hevur framt sáttmálabrot.

Á fundi við starvsfólkini á Landsverkfrøðinginum greiddi Finnboğa Arge frá, at um nakar ívaðist, so skuldi hann víssa fólk um, at hansara politiska bakland var í lagi.

Fólkaflokkurin hevur síðani boðað frá, at um talan bert er um at koyra ein stovnsleiðara frá, taka teir ikki undir við ætlanina.

Tjóðveldisflokkurin óg

Sjálfstýrisflokkurin hava seinni boðað frá, at teir ikki taka undir við ætlanina.

Tað má verða þúra greitt, at gongdin í hesum máli hevur ført við sær, at vit fullkomiliga hava mist álitið á Vinnumálastýrið. Framferðin er grov sáttmálabrot og tað nyttar lítið fyrst at bróta sáttmálan, fyrri síðani at lova at fylgja honum.

Fyri okkum er tað eisini nýtt, at Vinnumálastýrið kennir sáttmálan. Vit minna á, at hetta bert er eitt av fleiri brotum. Sum dømi varð Menningarstovan niðurlagd eftir einum degi.

Úrslitið av øllum hesum er, at ikki bara Skil Landsverkfrøðinguroin sum heiti er niðurlagdur, men at stovnurin sum heild er syndraður. Tað undrar okkum stórliga, at tú letur tær lynda, at orðaði starvsfólkapolitikkurin sum tíð eigna skrivstova roynir at seta í verk, fullkomiliga verður brotin.

Vit kunnu undir hesum mustoðum ikki garantera fyrri friði á stovninum, og krevja tí av tær sum ovasta starvsfólkaleiðara í landinum, at tú fært greiðu á hesum máli beinanvegin. Hetta skal vera gjørt eftir sáttmálunum t. v. s. í tottum samstarvi við starvsfólk og viðkomandi fakfeløg.

Tórshavn 3. januar
1999-01-03

Fakfeløgini krevja av lögmannin, at hann beinanvegin fær skil á viðurskiftunum á landsverkfrøðinginstovninum

Starvsmannafelagið
Gunnleivur Dalsgaard
Verkfrøðingafelag
Føroya
Símín Hammer
Byggifrøðingafelagið
Dánial Syderbo